

J. E. Lietuvos Respublikos Prezidentei Daliai Grybauskaitei

el. paštas: kanceliarija@prezidentas.lt

**Lietuvos žmogaus teisių ir kitų organizacijų
PAREIŠKIMAS
dėl Šeimos stiprinimo įstatymo**

2017 m. spalio 26 d.
Vilnius

Lietuvos žmogaus teisių ir kitos nevyriausybinės organizacijos bei mokslininkai su nerimu stebi vykstantį visuomenės supriešinimą, kurį dėl siaurų grupinių interesų eskaluoja kai kurie intelektualai ir visuomenininkai, prašydami Lietuvos Respublikos Prezidentę vetuoti LR Seimo priimtą Šeimos stiprinimo įstatymą Nr.XIIP-4255(3) (toliau – Įstatymas).

2017-10-24 tokį Prašymą pasirašiusi grupė teigia, esą Įstatymas priimtas paskubomis, nediskutavus su visuomene, esą Įstatymas diskriminuoja vienišų tėvų šeimas, o diskriminacija prieštarauja LR Konstitucijai ir Europos Žmogaus teisių konvencijai. Prašymo autoriai išvelgia išaugusią Romos Katalikų Bažnyčios įtaką, kad tariamai nesilaikoma valstybės ir religijos atskyrimo principo, kartu nurodydami ir į vis didesnę religinių institucijų įtaką Rusijoje, Lenkijoje ir kitose valstybėse, pabrėždami Lenkijos respublikos ir ES institucijų nesutarimus.

Akivaizdu, kad Prašymo motyvai yra ne teisinio, bet politinio-ideologinio pobūdžio, nes autoriai nenurodo, kokia LR Konstitucijos ar Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (Prašyme - Europos Žmogaus teisių konvencija) norma pažeidžiama, nenurodo, kaip, jų nuomone, pažeidžiamos vienišų tėvų ir kitų asmenų šeimų teisės. Tikėtina, kad Prašymo autoriai arba negalėjo pagrįsti savo teiginių, arba sąmoningai nesinaudojo teise teikti pastabas svarstant šį Įstatymą, ir tai kelia rimtų abejonių Prašymo autorių argumentų pagrįstumu.

Reaguodami į Prašymo turinį atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos valstybė yra kuriama vadovaujantis ne ideologiniais, o teisės principais, kurie įtvirtinti LR Konstitucijoje. Jos 38 str. skelbia, kad „šeima yra visuomenės ir valstybės pagrindas“. Taigi Šeimos stiprinimo įstatymu iš esmės siekiama stiprinti šeimą kaip konstituciškai įtvirtintą visuomenės ir valstybės pagrindą. Todėl sprendžiant dėl Įstatymo būtinumo ir jo atitikties LR Konstitucijai būtina vadovautis ne abstrakčiais ideologiniais vertinimais, o Įstatymo reikšme ir įtaka Lietuvos visuomenės ir valstybės būklei. Įvertinus masinę emigraciją, mažėjantį gimstamumą, visuomenės nestabilumą atspindintį savizudybių mastą ir viso to pasekmę - katastrofišką gyventojų skaičiaus šalyje mažėjimą, priimto Įstatymo sustabdymas paspartintų Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos nykimą.

Teisiškai ydinga Prašymo nuoroda, esą Lietuvoje nesilaikoma valstybės ir religijos atskyrimo principo. Tuo būdu tarsi siūloma uždrausti religinėms bendruomenėms dalyvauti visuomenės gyvenime reiškiant savo nuomonę svarbiais valstybės klausimais, kad ir dėl LR Seime svarstomų įstatymų. Atkreipiame dėmesį, kad LR Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymas apibrėžia ne religinių bendruomenių atskyrimą nuo valstybės, o jų veiklos ir funkcijų atskirumą bei savarankiškumą [„religinės bendruomenės ir bendrijos nevykdo valstybės funkcijų, o valstybė nevykdo religinių bendruomenių ir

bendrijų funkcijų“ (7 str.)). Iš to darytina išvada, kad Prašymo autoriai kviečia diskriminuoti didžiąją dalį Lietuvos piliečių dėl religinių įsitikinimų, tarytum kitokie (ne religiniai) įsitikinimai yra „pranašesni“. Todėl primename, kad valstybės pripažintas religines bendruomenes sudaro Lietuvos piliečiai, turintys vienodas teises ir pareigas, ir LR Konstitucija bei įstatymai jiems taip pat garantuoja galimybę realizuoti konstitucinę teisę skelbti idėjas, pažiūras, teikti siūlymus įstatymų leidėjui ir reikalauti, kad į jų nuomonę būtų atsižvelgiama.

Šių metu spalio pradžioje iškilūs Europos intelektualai paskelbė Paryžiaus pareiškimą „EUROPA, KURIA GALIME TIKĖTI“¹, kuriame akcentuojama, kad „silpnėja santuokos saitai“, kad „siautulingoje seksualinės laisvės jūroje giluminis jaunų žmonių troškimas tuoktis ir kurti šeimas dažnai yra sužlugdomas“, kad „šiandien dominuoja betikslis materializmas, kuris neskatina vyrus ir moteris kurti šeimas ir susilaukti vaikų“. Nepaneigiamą autoritetą Europoje ir pasaulyje turintys mokslininkai ragina Europos valstybes remti atsakingą socialinę politiką, skatinančią ir stiprinančią santuoką ir šeimą, nes „visuomenė, kuri nepajėgia ar nenori į save priimti vaikų, neturi ateities“. Minėtas Europos mokslininkų pareiškimas paneigia grupės 2017-10-24 prašymą J.E. Prezidentei pasirašiusių Lietuvos intelektualų argumentus dėl tariamo Romos Katalikų Bažnyčios įtakos didėjimo.

Atsakingai pareiškiame, kad LR Seimo priimtą Šeimos stiprinimo įstatymą laikome ypač svarbiu valstybę ištikusios demografinės ir vertybinės krizės akivaizdoje. Esame įsitikinę, kad Įstatymas yra būtinas, nes juo išreiškiami daugumos Lietuvos piliečių lūkesčiai ir valia stiprinti visuomenės ir valstybės pagrindą didinant šeimos teisinę apsaugą ir paramą šeimai. Todėl remiame LR Seimo sprendimą ir jungiamės prie daugiau nei šimto nevyriausybinų organizacijų, kurios 2017 10 25 pateikė kitą Prašymą Lietuvos Respublikos Prezidentei - pritarti LR Seimo priimtam Šeimos stiprinimo įstatymui.

Pagarbiai,

Lietuvos žmogaus teisių ir kitos nevyriausybines organizacijos:

Lietuvos žmogaus teisių asociacija

Piliečių gynybos paramos fondas

Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacija

Lietuvos Helsinkio grupė

Lietuvai pagražinti draugija

Sambūris „Kad Lietuva neišsivaikščiotu“

Lietuvos Kultūros kongreso taryba

Nepartinis demokratinis judėjimas

Atsargos karininkų sąjunga

Asociacija Tautos Santalka

Kauno kartų namai

Lietuvos tėvų forumas

Akademinės bendruomenės atstovai ir visuomenės veikėjai:

¹ <https://thetrueeurope.eu/a-europe-we-can-believe-in/>. Toliau cituojama iš paskelbto teksto.

Saulius Arlauskas	teisės profesorius, filosofijos mokslų daktaras
Antanas Buračas	LMA akademikas, profesorius
Nijolė Čiučiulkienė	socialinių mokslų daktarė
Arimantas Dumčius	profesorius, medicinos mokslų daktaras
Onutė Grigaitė	botanikė, gamtos mokslų daktarė
Artūras Judžentis	kalbininkas, humanitarinių mokslų daktaras
Albertas Kelmelis	vertėjas, publicistas
Marius Kundrotas	politologas, publicistas, visuomenės veikėjas
Jūratė Markevičienė	kultūros antropologė, paveldosaugos specialistė, tarptautinė kultūros paveldo ekspertė – ICOMOS narė
Linas Virginijus Medelis	publicistas, rašytojas, leidėjas
Gediminas Navaitis	psichologas, M. Romerio universiteto profesorius
Birutė Obelenienė	Vytauto Didžiojo universiteto profesorė, mokslų daktarė
Sigitas Palikša	biochemikas, mokslininkas - tyrėjas.
Dainius Paukštė	teisininkas, migracijos ekspertas
Alvydas Pauliukevičius	medicinos mokslų daktaras
Romualdas Povilaitis	humanitarinių mokslų daktaras
Jonas Gediminas Punys	technikos mokslų daktaras
Vytautas Rubavičius	rašytojas, humanitarinių mokslų daktaras
Krescencijus Stoškus	filosofas, humanitarinių mokslų daktaras

*Patvirtinu, kad nurodyti asmenys pritaria pareiškimui:
Lietuvos žmogaus teisių asociacijos pirmininkas*

Vytautas Budnikas